

Aizsardzības ministrija

NIS Direktīvas ieviešana

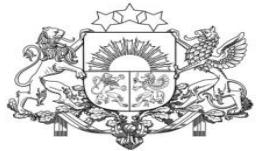

Aizsardzības ministrija

Eiropas Savienības Tīklu un informācijas drošības direktīva (NIS direktīva, Nr.2016/1148)

Direktīvai ir trīs galvenie mērķi:

- uzlabot valstu kiberdrošības spējas,
- iedibināt sadarbību ES mērogā un
- iedibināt risku pārvaldības un incidentu ziņošanu nozīmīgāko ekonomikas dalībnieku, īpaši pamatpakalpojumu sniedzēju, kas nodrošina saimnieciskām un sabiedriskām norisēm nepieciešamos būtiskos pakalpojumus, un digitālo pakalpojumu sniedzēju vidū.

Aizsardzības ministrija

Esošā situācija Latvijā

- Informācijas tehnoloģiju drošības likums
- Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumi Nr.442 «Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām»
- Latvijas Kiberdrošības stratēģija 2014.-2018.gadam

Aizsardzības ministrija

Līdz šim paveiktais (I)

- Grozījumi informācijas tehnoloģiju drošības likumā – izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē 2018.gada 25.janvārī.
- MK līmena normatīvie akti:
  - Grozījumi Ministru kabineta 2015.gada 28.jūlija noteikumos Nr.442 «Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām»;
  - MK noteikumi, kas noteiks informācijas tehnoloģiju drošības incidenta būtiskuma kritērijus, informēšanas kārtību un ziņojuma saturu;
  - MK noteikumi, kas noteiks informācijas tehnoloģiju drošības incidenta būtiski traucējošās ietekmes identificējošos faktorus likumā minētajās nozarēs (normas paredzēts izstrādāt līdz 2018.gada 1.augustam, Direktīvas 2016/1148 5.panta 1.punkts)
- Kiberdrošības stratēģija – 2019.gads

Aizsardzības ministrija

Līdz šim paveiktais (II)

- Veiktas konsultācijas ar nozaru ministrijām, FKTK, PVD, VI, SAB, LU MII (NIC.LV), SPRK, privāto sektoru (*Corporate solutions, Analytica, Lattelecom, Telia*)
  - 100 000 lietotāji kā indekss (100 000 x vidējais patēriņš uz vienu iedzīvotāju ≤ kritisks operators)
- Identificēti potenciālie pamatpakalpojumu sniedzēji (uz ko attieksies Direktīvas prasības)
- Sadarbībā ar CERT.LV identificētas drošības prasības, drošības incidenta būtiski traucējošās ietekmes identificējošie faktori
- Kompetentās iestādes:
  - ziņošana - CERT.LV, FKTK (bankām - ziņošana);
  - uzraudzība – Digitālās drošības uzraudzības komiteja;
  - kontaktpunkts – AM.

Aizsardzības ministrija

Pamatpakalpojumu sniedzēji

Pamatpakalpojuma sniedzējs:

- 1) ir valsts vai pašvaldības institūcija vai privāto tiesību juridiska persona, kas veic saimniecisko darbību Latvijas Republikā;
- 2) sniedz pakalpojumu enerģētikas, transporta, banku, finanšu tirgus infrastruktūras, veselības, dzeramā ūdens piegādes vai izplatīšanas, elektronisko sakaru un digitālās infrastruktūras nozarē kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm;
- 3) sniedz pakalpojumu, kas ir svarīgs sabiedrisku vai ekonomisku darbību nodrošināšanai;
- 4) sniedz pakalpojumu, kura sniegšana ir atkarīga no informācijas tehnoloģijām, tostarp tīklu un informācijas sistēmām un
- 5) sniedz pakalpojumu un informācijas tehnoloģiju drošības incidents var radīt būtiski traucējošu ietekmi uz tā sniegšanu.

Aizsardzības ministrija

VIENĪBU VEIDI, PIEMĒROJOT 4. PANTA 4. PUNKTU

Nozare	Apakšnozare	Vienības veidi
1. Enerģētika:	a) elektroenerģija:	<ul style="list-style-type: none"> — elektroenerģijas uzņemums, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2009/72/EK⁽¹⁾ 2. panta 35. punkta un kas veic "piegades" funkciju, kā definēts minētās direktīvas 2. panta 19. punkta, — sadales sistēmas operatori, ka definēts Direktivas 2009/72/EK 2. panta 6. punkta, — parvades sistēmas operatori, ka definēts Direktivas 2009/72/EK 2. panta 4. punkta;
	b) nafta:	<ul style="list-style-type: none"> — naftas parvades caurulīvadu operatori, — naftas ražošanas operatori, pārstrades un attīrīšanas iekartas, uzglabāšana un pārvade;
	c) gāze:	<ul style="list-style-type: none"> — piegades uzņēmumi, ka definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2009/73/EK⁽²⁾ 2. panta 8. punkta, — sadales sistēmas operatori, ka definēts Direktivas 2009/73/EK 2. panta 6. punkta, — parvades sistēmas operatori, ka definēts Direktivas 2009/73/EK 2. panta 4. punkta, — uzglabāšanas sistēmas operatori, ka definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 10. punkta, — SDG sistēmas operatori, ka definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 12. punkta, — dabasgazes uzņēmumi, ka definēts Direktīvas 2009/73/EK 2. panta 1. punkta, — dabasgazes pārstrades un attīrīšanas iekartu operatori.
2. Transports:	a) gaisa transports:	<ul style="list-style-type: none"> — gaisa parvadajai, ka definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 300/2008⁽³⁾ 3. panta 4. punkta, — līdzstū pārvaldības struktūras, ka definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/12/EK⁽⁴⁾ 2. panta 2. punkta, līdzstās, ka definēts minētās direktīvas 2. panta 1. punkta, tostarp galvenas līdzstās, kas uzskaiteitas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1315/2013⁽⁵⁾ II pielikuma 2. jēdala; un vienības, kurās nodarbojas ar tādu palīgiķaru ekspluatāciju, kurās aerodras līdzstās,

EM

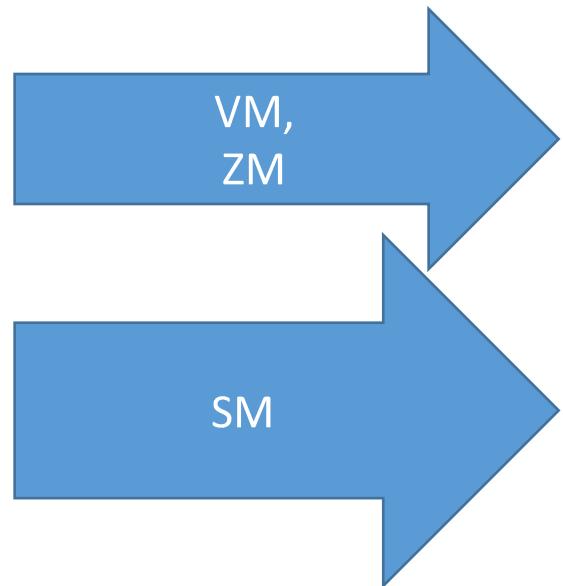
SM

Aizsardzības ministrija

Nozare	Apakšnozare	Vienibas veids
		<ul style="list-style-type: none"> — satiksmes vadības kontroles operatori, kas sniedz gaisa satiksmes vadības (ATC) pakalpojumu, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 549/2004 (⁹) 2. panta 1. punkta;
	b) dzelzceļa transports:	<ul style="list-style-type: none"> — infrastruktūras parvaldījāji, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2012/34/ES (⁹) 3. panta 2. punkta,
	c) ūdens transports:	<ul style="list-style-type: none"> — dzelzceļa parvadajumu uzņēmumi, ka definēs Direktivas 2012/34/ES 3. panta 1. punkta, tāstarp apkalpes vietas operaori, ka definēs Direktivas 2012/34/ES 3. panta 12. punkta;
	d) autotransports:	<ul style="list-style-type: none"> — iekšējo, jūras un piekrastes ūdens transporta pasažieru un kravu pārvadajumu uzņēmumi, kā attiecība uz jūras transportu definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 725/2004 (⁹) I pielikuma, neiervorot atsevišķus kuģus, kuru ekspluatāte minētie uzņēmumi,
		<ul style="list-style-type: none"> — ostu parvaldības struktūras, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2005/65/EK (⁹) 3. panta 1. punkta, tāstarp to ostsas iekārtas, ka definēs Regulas (EK) Nr. 725/2004 2. panta 11. punkta; un vienibas, kas ekspluatāte rūpnicas un iekārtas, kuras arodas ostsas,
		<ul style="list-style-type: none"> — kuģu satiksmes dienestu operatori, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2002/59/EK (⁹) 3. panta 6. punkta;
3. Banku nozare:		<p>kreditiestades, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 (¹²) 4. panta 1. punkta.</p>
4. Finanšu tirgus infrastruktūras:		<ul style="list-style-type: none"> — tirdzniecības vietu operatori, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2014/65/ES (¹³) 4. panta 24) punkta,
		<ul style="list-style-type: none"> — centralie darījumu partneri (CDP), ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012 (¹⁴) 2. panta 1. punkta.
5. Veselības nozare:	Veselības aprūpes iestādes (tāstarp slimnīcas un privatas klinikas):	veselības aprūpes sniedzēji, ka definēs Eiropas Parlamenta un Padomes Direktivas 2011/24/ES (¹⁵) 3. panta 6) punkta.

Nozare	Apakšnozare	Vienības veids
6. Dzeramā ūdens piegāde un izplāšana:		ūdens, kas domēs dzeršanai piegādāji un izplatītāji, kā definēts Padomes Direktīvas 98/83/EK (1) 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, taču izsledzot izplatītājus, kuriem dzeramā ūdens izplāšana ir tikai daļa no to veiktais pacēriņa preču un pārejo preču izplāšanas visparejās darbības, ko neuzskata par pamatpakalpojumu sniegšanu.
7. Digitāla infrastruktūra:		<ul style="list-style-type: none"> — IPAP, — DNS, — TLD.

Identificētie pamatpakalpojumu sniedzēji

Enerģētika:

- Elektroenerģija – 3
- Nafta – 0
- Gāze – 2

Transports:

- Gaisa transports – 3
- Dzelzceļa transports – 3
- Ūdens transports – 3
- Pasta pakalpojumi (nav Direktīvas nozare) – 1
- Autotransports – 2

Finanšu tirgus infrastruktūra – 3

Veselības nozare:

- Veselības aprūpes iestādes – 18
- Dzeramā ūdens piegāde un izplatīšana – 4 + visas ūdens apgādes sistēmas, kas ir KI.

Aizsardzības ministrija

Digitālo pakalpojumu sniedzēji

Digitālā pakalpojuma sniedzējs ir privāto tiesību juridiska persona, kas veic saimniecisko darbību:

- 1) Latvijas Republikā un sniedz pakalpojumu par atlīdzību no attāluma, izmantojot elektroniskos līdzekļus, un pēc pakalpojuma saņēmēja individuāla pieprasījuma un sniedz tiešsaistes tirdzniecības vietas, tiešsaistes meklētājprogrammas vai mākoņdatošanas pakalpojumu kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm;
- 2) ārpus Eiropas Savienības un digitālo pakalpojumu sniedz Latvijas Republikā ar pilnvarota pārstāvja starpniecību.

Neattiecas uz mikrouzņēmumiem un mazajiem uzņēmumiem - nodarbina mazāk par 250 personām un kuru gada apgrozījums nepārsniedz 50 miljonus euro vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 43 miljonus euro

Aizsardzības ministrija

Ziņošana par incidenti

Paziņošanas slieksnis

- Fiksēti indikatori
  - Ietekmētie lietotāji
  - Incidenta laiks
- Matricveida pieeja
  - Divu indikātoru kombinācija

Latvijas statistisko reģionu karte

neogeo.lv

	1 – 2h	2 - 4h	4 – 6h	6 – 8h	>8h
1 – 2%					
2 – 5%					
5 – 10%					
10 – 15%					
>15%					

Aizsardzības ministrija

JAUTĀJUMI

Sanita Žogota

Nacionālās kiberdrošības politikas koordinācijas nodaļas vadītāja

Krīzes vadības departaments

Aizsardzības ministrija

sanita.zogota@mod.gov.lv, 67335353